

сетевими словарями (*Lingvo*) и сетевими системами перевода (*Google*), но и имеют возможность манипулировать с самими мультимедийными обучающими программами, то в этом случае интерактивное обучение превращается в удовольствие, а курсанты лучше усваивают материал.

Efremova A. A. Innovative approach to teaching foreign language: from work experience at the Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Belarus.

The article describes the use of multimedia technologies at the foreign language lessons, examines three forms of work with a PC using multimedia technologies: group, individual and mixed forms of work. Attention is put to the usage of multimedia applications by the teacher when he organizes teamwork in a computer classroom at a foreign language lesson, providing information support to cadets and receiving support for professional activities. The example of the English language lesson on the topic "Criminal Law" with the cadets of the Academy of the Ministry of Internal Affairs is given.

Keywords: multimedia technologies, multimedia training program, interactive television program, front-line survey, individual survey, group, individual and mixed forms of work.

УДК 378.147+811.111

Закладна Ю. О.
старший викладач
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

**СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА ЇХ
ЗАСТОСУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ МОВ У ВИЩІЙ
ШКОЛІ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО НАПРЯМУ**

Стаття присвячена вивченню сучасних методів викладання іноземної мови. Проаналізовано декілька видів різних методик. Автор акцентує увагу на введенні нових методик в освітній процес викладання мов у вищих школах не філологічного напрямку.

Ключові слова: методика Шехтера, методика Пімслера, методика Франка, методика Роззета Стоун.

Постановка проблеми. Дослідження сучасних методів та технологій викладання та вивчення іноземної мови. Аналіз їх ефективності та можливості їх застосування в освітньому процесі.

Стан дослідження. Йдеться, зокрема, про методологічне значення концепцій розвитку науки всесвітньо відомих лінгвістів ХХІ ст. І. Ю. Шехтера [1], П. Пімслера, І. Франка [2], які не тільки розвинули, але й суттєво оновили сучасні наукові уявлення в галузі вивчення іноземних мов.

Мета статті. У сучасній лінгводидактиці, так само, як і багато років тому, актуальною і невирішеною досі залишається проблема пошуку і вибору

найбільш ефективних і раціональних методів викладання іноземних мов, які відповідають сучасним умовам навчання і відповідають вимогам стандартів сучасної освіти. Тому метою статті є розгляд сучасних методів та їх застосування в навчальному процесі з метою підвищення ефективності навчання.

Виклад основного матеріалу. У кінці ХХ століття за англійською мовою остаточно закріпився статус мови світового значення. У більшості навчальних закладів світу його вивчення стало обов'язковим, а методологія викладання почала розвиватися семимильними кроками. Багато авторів робили спроби створити програму ефективного вивчення англійської мови, але ми зупинимося на найбільш популярних та розглянемо основні інноваційні принципи викладання та вивчення іноземної мови. Також ми проаналізуємо, які сучасні методи та технології можуть бути ефективно застосовані у процесі викладання мов у вищій школі не філологічного напрямку.

Метод Шехтера. Даний метод розроблений видатним лінгвістом та педагогом І.Шехтером. В даному способі вивчення англійської мови за основу береться не класична модель «від теорії до практики», а зворотна, більш природна система сприйняття. Вона вкрай схожа з тим, як ми засвоюємо рідну мову. Автор наводить приклад, як маленькі діти вчаться розмовляти - адже ніхто не пояснює їм правила побудови речень, відмінки та частини мови. Рідною мовою людина говорить правильно не тому, що кожен раз згадує те чи інше правило, а по інтуїції: вона просто відчуває, як можна говорити, а як ні. Завдання методики розвинути аналогічне чуття при вивченні іноземної мови.

В основі даного методу лежить той факт, що мова людини – не набір знань, а природна навичка, властива людині. На відміну від традиційного підходу, при якому вивчення мови зводиться до заучування слів і правил, тут замість цього пропонується породження мови, її розвиток і корекція.

Дана методика викладання англійської мови складається з трьох етапів: на першому даються лексичні одиниці, слова і вирази, і тільки потім, на другому і третьому, відбувається корекція використання граматико-синтаксичних структур.

В основі розвитку мови – «актуалізація», коли студенти розігрують етюди (рольові ігри) на мові, що вивчається. При спілкуванні один з одним у них не виникає психологічний бар'єр, як при відповіді викладачеві перед аудиторією. В етюдах завдання ставляться не навчальні – згадати якісь слова і побудувати з них фрази (як при традиційному навчанні), а практичні – зробити щось, користуючись мовою. Мова в етюдах – імпровізація. Мета – добитися потрібного результату. Участь в етюдах забезпечує породження і розвиток вільної мови «від себе». Зникає страх говорити чужою мовою, з'являється впевненість у собі, набувається досвід спілкування в різноманітних ситуаціях.

Граматичні помилки на початковому етапі коригуються тільки в тих випадках, коли вони впливають на зміст. Відсутність страху зробити помилку сприяє зняттю «мовного бар'єру».

Вивчення граматики починається на другому етапі навчання, коли вже є деякі мовні навички. Правила легше засвоюються, коли їх можна підкріпити знайомими прикладами вживання. Другий і третій етапи навчання в значній мірі присвячені корекції мовлення. Тут ставиться завдання висловити свою думку не тільки зрозуміло, але і граматично правильно.

На відміну від традиційного навчання, граматика за методом Шехтера вивчається не заради формального знання правил, а для того, щоб говорити коректно, без помилок[1].

Метод Пімслера. Доктор Пауль Пімслер розробив спеціальну систему уроків, розраховану не тільки на сприйняття інформації, але і на її відтворення. Таким чином учень засвоює до сотні англійських слів і виразів за одне заняття. Суть заняття полягає в послідовному виконанні завдань, які проговорюються дикторами.

Послідовність виконання завдання:

- спочатку слухаємо невеликий діалог, озвучений носіями мови;
- розбираємо першу фразу діалогу, яку учень повинен повторити вголос (фраза вимовляється вже з кінця);
- вивчаємо наступну фразу з розбором значень слів;
- після багаторазового повторення вимовляємо першу фразу, але при цьому інтегруємо в неї слова з другої, нової фрази.

Таким чином дана методика підходить для студентів як початкового, так і середнього рівня. Вона сприяє розвитку навичок speaking і listening, а граматика вивчається не через правила, а через повторення однотипних фраз.

Метод Франка. Ілля Франк є автором оригінальної методики вивчення англійської мови, заснованої на читанні адаптованої літератури. Пасивний метод вивчення іноземної мови шляхом читання особливо вдало підходить для початкових рівнів. Франк бере за основу тезу, що мова – не мета, а засіб.

Основна умова для успішного вивчення іноземної мови - природна, невимушена форма занять. Ідеальним виходом при цьому є читання оригінальних книг, які будуть цікаві учневі. Але як читати книги на незнайомій, чужій мові?[3]

Для цього Франк проводить підготовчу роботу з адаптації книги - бере оригінальний текст, розбиває його на невеликі фрагменти, після кожного фрагмента в дужках з маленької літери наводиться дослівний переклад без втрати змісту. Після чого фрагмент повторюється, але вже без перекладу. Для тих, хто має базові знання, рекомендується починати читати оригінальний уривок без перекладу, потім – з перекладом.

Франк стверджує, що спрацьовує візуальна пам'ять і учень запам'ятовує лексику завдяки частому повтору слів. Важлива умова - читати потрібно швидко, не розтягуючи процес на місяці або роки. Освоєння мови Франк порівнює з заняттям спортом - важлива системність і захопленість процесом.

Якщо ви досягнете певного моменту, отримані знання назавжди залишаться з вами. Якщо немає, тоді знання швидко зникнуть.

Використовуючи метод Іллі Франка, учень засвоює значення нових лексичних одиниць підсвідомо, так само як і готові зразки вживання і побудови фраз. Головним мінусом методики є накопичення тільки пасивних знань з англійської - вправ на застосування отриманих знань адаптовані тексти в собі не несуть. Використовувати методи вивчення англійської по Іллі Франку варто в якості додаткового способу накопичення лексичного запасу.

Методика навчання Rosetta Stone. Вважається одним із кращих засобів реалізації індивідуального підходу в навчанні іноземної мови. Методика полягає в тому, щоб навчити нас розуміти іноземну мову шляхом занурення в мовне середовище. Ця методика вчить не думати, а автоматично сприймати та відтворювати найбільш поширені розмовні граматичні конструкції, що вкрай необхідно для активації розмовної мови та початку спілкування.

Дослідження показують, що навчання виключно тією мовою, яку Ви бажаєте освоїти, є вкрай необхідним, якщо Ви хочете досягти мети. Вивчення однієї тільки граматики й механічне запам'ятовування не дозволять Вам говорити новою мовою. Динамічне Занурення допомагає Вам думати новою мовою, швидко розвиває мовні навички та конструкції, за допомогою яких, Ви спілкуєтесь[5].

В останні роки все частіше піднімається питання про застосування нових інформаційних технологій в навчальних закладах. Це не тільки нові технічні засоби, але і нові форми та методи викладання, сучасні технології в процесі навчання. Методика Розетта Стоун активно застосовує інформаційно-комунікаційні технології.

Застосування комп'ютерів на уроках англійської мови значно підвищує інтенсивність навчального процесу. При комп'ютерному навчанні засвоюється набагато більша кількість матеріалу, чим це робилося за один і той же час в умовах традиційного навчання. Крім того, матеріал при використанні комп'ютера засвоюється міцніше. Саме тому дана методика є однією з найуспішніших у наш час.

Розглянувши чотири найвідоміші сучасні напрями викладання іноземної мови, ми можемо виділити для себе наступні корисні методи, які можуть бути ефективно застосовані у процесі викладання іноземних мов у вищій школі не філологічного напрямку:

1. Для практикування розмовної іноземної мови можна застосовувати методику "актуалізації" Шехтера. У звичайній дискусії невпевнений у собі студент може відмовчатися, а в процесі гри кожен отримує роль і стає партнером. Гра сама по собі викликає потребу в спілкуванні, стимулює інтерес до участі в спілкуванні англійською мовою.

Рольова гра також мотивує мовну діяльність. Вона дозволяє моделювати ситуації реального спілкування і відрізняється, перш за все, свободою і спонтанністю мовної та немовної поведінки персонажів. Рольова гра припускає наявність певної кількості персонажів, а також ігрової проблемної ситуації, в якій учасники гри діють. Кожен учасник під час гри

організовує свою поведінку в залежності від поведінки партнерів і своєї комунікативної мети. Підсумком гри має стати вирішення конфлікту. В цілому комунікативна компетентність охоплює як розвиток комунікативних явищ, так і розвиток загально навчальних умінь.

2. Для покращення таких навичок як аудіювання та мовної практики ми пропонуємо використовувати один із методів Пімслера, а саме – багаторазове прослуховування діалогів та їх повторення вголос. Такі вправи допомагають розуміти мову на слух, тренувати уміння спілкуватися та поліпшити вимову іноземною мовою.

3. Для збільшення лексичного об'єму ми можемо використовувати метод повторень Пімслера. Цей метод є варіантом методу запам'ятовування за допомогою інтервальних повторень. Наприклад, якщо студент хоче вивчити слово *five* (п'ять по англійськи), він повторює його через кілька секунд перший раз на початку, потім другий раз через кілька хвилин, потім через кілька годин, і потім через кілька днів. Мета інтервальних повторень – допомогти студенту записати досліджувані слова в довготривалу пам'ять.

4. Для поліпшення читання та розуміння іноземного тексту ми можемо використовувати метод Іллі Франка, який вже довів свою ефективність. Хоча цей метод читання дає лише пасивне освоєння мови, тобто є допоміжним стосовно до активних розмовних занять, але він є дієвим методом освоєння читання іноземною мовою, що допомагає значно розширити свій словниковий запас, а також допомагає звикнути до сприйняття письмової мови та до будови мови. Саме тому ми можемо допомагати студентам адаптувати матеріал для читання за програмою та давати адаптовані тексти для самостійного вивчення.

5. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Комп'ютер є незамінним помічником для підготовки й проведення тестування, моніторингу навчального процесу, власного інформаційного наповнення для розробки комп'ютерних уроків, підготовки дидактичних матеріалів, використання ресурсів і послуг Інтернет, а також для проектної діяльності студентів, так, наприклад, для підвищення мотивації до вивчення англійської мови. Застосовуючи в навчальному процесі мультимедійні програми та електронні додатки до уроків, ми гармонійно можемо поєднати традиційні методи викладання з ІКТ на всіх етапах навчання: ознайомлення, тренування, застосування, контроль.

Використання комп'ютерних технологій в навчанні, зокрема, іноземних мов в значній мірі змінило підходи до розробки навчальних матеріалів по цій дисципліні. Інтерактивне навчання на основі комп'ютерних навчальних програм дозволяє більш повно реалізувати цілий комплекс методичних, дидактичних, педагогічних і психологічних принципів, робить процес пізнання цікавішим і творчим, дозволяє враховувати індивідуальний темп роботи кожного учня.

Практичне використання ІКТ передбачає новий вид пізнавальної активності студента, результатом якої є відкриття нових знань, розвиток

пізнавальної самостійності, формування умінь самостійно поповнювати знання, здійснювати пошук і орієнтуватися в потоці інформації.

Таким чином, впровадження ІКТ сприяє досягненню основної мети модернізації освіти - поліпшення якості навчання, збільшення доступності освіти, забезпечення гармонійного розвитку особистості, що орієнтується в інформаційному просторі та володіє інформаційною культурою, що обумовлено соціальним замовленням інформаційного суспільства.

Висновки. Проаналізувавши сучасні методи викладання іноземних мов, ми виділи п'ять методів, які можуть бути ефективно застосовані у процесі викладання іноземних мов у вищій школі не філологічного напрямку. Ці інноваційні методи можуть забезпечити краще засвоєння нових знань з іноземної мови та допомогти студентам швидше опанувати новий матеріал.

Бібліографічні посилання

1. Шехтер И. Живой язык. Москва, 2005.
2. Франк І. Как приучить ребенка понимать иностранный язык [Електронний ресурс] / Ілля Франк.-Режим доступу: www.franklang.ru/index.php/kak-priuchit-rebenka-ponimat-inostrannyj-yazyk.
3. Дж. Смит. Английский XXI века. Слишком хорошо, чтобы быть правдой. Москва: Издательство ВКН, 2003.
4. Шехтер И. Любой диалог иностранного языка напоминает Йонеско/И.Шехтер//Огонек.- 2015.- №36.- с.32.
5. Rosetta Stone (програма) // Википедия. - Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/?oldid=89162023> (дата звернення: 22.11.2017).
6. Мурашев О. 9 методик изучения английского языка.- Режим доступу: <http://zillion.net/ru/blog/446/9-mietodik-izuchieniia-anghliiskogho-iazyka>.

Zakladna U. O. Modern methods of teaching foreign language and their application in the process of teaching languages in the higher school of the non-philological direction.

The article is devoted to the study of modern teaching methods of the foreign language. Several different techniques have been analyzed. The author focuses on the introduction of new techniques in the educational process of teaching languages in higher schools of the non-philological profile.

Keywords: Schechter's technique, Pimsleur's technique, Frank's method, Rosette Stone method.